

Епископ Атанасије Јевтић: Аја-Софија - Велика Црква Христова

Било је то с пролећа 1964. године – тешке године за православну браћу Јелине у Константиновом Граду, због познатих антигрчких поступака Турака, поводом Кипра. Био сам тада на Теолошкој академији на Халки (њен рад је и дан-данас забрањен од Турака). Беше почео Велики и Часни пост. У Манастиру Свете Тројице на Халки, протопсалт Станицас са својим студентима је певао: „Покајања двери, отвори ми, Животодавче...” Тада сам доживео и разумео православну Византију: у свој својој величини, смирено се каје, пред Живим и Истинитим Богом. Тако једноставно, као што се умивамо ујутру, или као што свакодневно једемо свој хлеб.

Пошао сам са једним колегом и пријатељем, студентом теологије на Халки, да посетим и поклоним се „Аја-Софији“, како сам то име слушао у мојој земљи, и не знајући добро шта те речи значе. За мене као Србина била је то Велика Црква Христова. О њој сам само слушао, и то ми је било нешто као сан.

Када смо ушли у Свету Софију, сетио сам се Св. Симеона Новог Богослова: „Ако чујеш да ти неко прича о неком граду, о његовим трговима и улицама, зградама и осталој његовој лепоти, па ако се некада нађеш у том граду, а не

препознаш на основу приче његове улице и распоред, онда ниси сигуран да је то исти град о коме си чуо, све док ти човек који га познаје сâм не каже да је то тај град о коме ти је причао..." Наравно, Свети Симеон је овај пример навео када је говорио о јављању Самога Господа Христа њему, и о потврди истинитости тог богојављања њему, од стране његовог старца Симеона Побожног. Улазећи, дакле, у цркву Свету Софију видео сам и схватио да је ово заиста Света Божија Премудрост. Био сам јеромонах, али због околности турске нетрпељивости, бејаш без мантије, која је била непожељна и забрањена у Цариграду, као код нас под комунистима.

Улазећи у Храм, прекрстио сам се. Чувар Турчин је одмах реаговао, али му је мој пријатељ, на његовом језику, објаснио да сам странац и да нисам знао да је забрањено прекрстити се у Храму Свете Божије Мудрости. Прешавши преко прага главног Храма, нашао сам се у Централном броду, и одмах сам разумео, ни до данас не знам како: да Света Софија, Божија Премудрост, са својим светлосним димензијама, јесте Небо које се спустило на Земљу, или пре: које се у овом тренутку приземљује; и истовремено то је Земља која се узноси на Небо, још тачније: која се у овом тренутку одземљује и онебесује. Верујем да је овај доживљај Свете Софије даровао мени грешном Онај Који је Небо оземљио и Земљу онебесио, како певамо у нашој Цркви.

mitropolija.com